

2020-2019

קורס - 290.3066 איכות ומדידת תהליכים ותוצאים בבריאות- תש"פ

מועד: יום ב' שעות 15:45-12:15

מרצה: ד"ר עינב סרולוביץ

שעות קבלה: בתיאום מראש

דרכי התקשרות: esrulovici@univ.haifa.ac.il

סוג הקורס: הרצאות

רמת הקורס: תואר ראשון שנה ג'

מטרות הקורס:

איכות הטיפול עומדת במרכז העשייה של כלל מקצועות הבריאות, אולם בשנים האחרונות מושם דגש מיוחד על הגדרת איכות בבריאות בכלל ובסייעוד בפרט. עדויות על ליקויים באיכות הטיפול מובילות לפיתוח גישות להערכת, שימור, ושיפור איכות הטיפול. מטרת הקורס להקנות ידע ומיומנות בהערכת איכות בבריאות. הקורס יעסוק בהגדרות של איכות בבריאות ובמדדים להערכת תהליכי טיפול ותוצאות טיפול. הסטודנטים ילמדו להעריך איכות בבריאות ע"י שימוש במדדים שונים (כגון מדדים קליניים ומערכתיים) וכירו גישות לשיפור איכות הטיפול.

תכנים ומבנה הקורס:

הקורס הינו קורס סמסטרילי, המובנה במתכונת של מודולות לימודיות המקיפות את תכני הקורס. כל מודולה מועברת תוך שילוב של שיטות למידה שונות, כולל הרצאות, פעילות למידה כיתתית, וסרטי לימוד.

תכנית השיעורים*:

מודולה	נושא השיעור
מדדי איכות : מבנה, תהליך, תוצא	הערכת איכות - המסגרת התיאורטית של דונבידיאן – מבנה, תהליך, תוצא
	ניתוחי מקרה – פגיעה באיכות על פי מבנה, תהליך, תוצא
	מערכת המדדים הלאומית להערכת איכות בריאות הקהילה חסרונות ויתרונות של בחירת מדדים שונים
Evidence Based Practice	ידע מחקרי עדכני כבסיס לשיפור איכות : היררכיה של סוגי מחקרים חיפוש ספרות
	קבלת החלטות טיפוליות על בסיס ידע עדכני ממחקרים קווים מנחים ופרוטוקולים טיפוליים
אבטחת ושיפור איכות	אבטחת ושיפור איכות – דוגמאות מהשטח אבטחת ושיפור איכות – תיאוריות ומודלים
	פיתוח תהליך אבטחת ושיפור איכות
טעויות	טעויות במערך הרפואה – היקף התופעה ניתוחי מקרה – טעויות בטיפול
	ניתוח אירוע – טעות חמורה
	טעויות בראי מערכת המשפט
	גורמים לטעויות וגישות למניעה – ניהול סיכונים
אירועים חריגים ויטרוגנים בטיפול הרפואי והסיעודי	הגדרות ודוגמאות מהספרות ומהשטח נתוחי מקרה חשיבה ניהולית למציאת פתרונות
	תאוריה וכלים להערכת התופעה מחקר ודוגמאות מהשטח ניתוחי מקרה
טיפול סיעודי חסר	אי שיוויון בבריאות וחוק ביטוח בריאות ממלכתי גורמים לאי שיוויון בארץ ובעולם תאוריות אשר קשורות בהבנת אי שיוויון בבריאות ניתוחי מקרה
שביעות רצון	שביעות רצון מטופלים – רציונאל וכלים להערכה שביעות רצון צוות סיעודי – רציונאל וכלים להערכה הקשר בין שביעות רצון של מטופלים לשביעות רצון של צוות סיעודי התנסות במילוי שאלון שביעות רצון כצוות סיעודי וניתוח הממצאים
	מצגות סיכום

*תכני השיעורים יכולים להשתנות לאורך הסמסטר.

אתר אינטרנט : Moodle

דרישות הקורס :

השתתפות ונוכחות סדירה בשיעורים - חובה.
על כל הסטודנטים לקחת חלק פעיל בהפעלה הכיתתית ובמצגת המסכמת.

- השתתפות : 10%
- הפעלה כיתתית : 20%
- מצגת מסכמת : 70%

הגשת המצגת המסכמת תתבצע באמצעות ה-Moodle. הנחיות מפורטות תתפרסמנה במהלך הסמסטר.

הערכה : ציון עובר של הקורס – 60.

התאמות : סטודנטים עם לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיהם, ושביניהם הם זקוקים להתאמות מתבקשים לפנות לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקוויות למידה : דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל : 04-8249265 ו/או לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל : דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל : 04-8249022.
סטודנטים שיש ברשותם מכתב התאמות מהאוניברסיטה וזקוקים להנגשה בקורס מתבקשים לפנות אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.

רשימת קריאה מומלצת לפי מודולות

מודולה I מדדי איכות :

ווינשטיין, א., כהן, א.ד., קומנשטר, ד.ש., לימוני, י., חזנוב, א., מישורי דרעי, מ., ביטרמן, ח., קודש, ש., ודודסון, א. (2016). קהילה, בית חולים ומה שביניהם – מדדי איכות לרצף הטיפול. הרפואה, 155(5), 296-
פישר, מ., וגנר, ע., קינר, ט. ושולט ע. (2015). איכות רפואית ומדדיה- קריאה לחשיבה ערכית מחודשת? הרפואה, 154(9), 584-588.
קריגר, מ., אבו אחמד, ו., וולף-שגיא, י., הורביץ, א., הן יהודה, א., פלטיאל, א., מנור, א., וקלדרון-מרגלית, ר. (2019). הטיפול באנטיביוטיקה ברפואת הקהילה בישראל בראי התוכנית הלאומית למדדי איכות. הרפואה, 158(5), 304-299.

מודולה EBP II :

אוברבאום, מ., וגרופ, ק. (2015). מרטין היידגר, תועלת למטופל (beneficence), בריאות ורפואה מוכחת עובדות – מחשבות על אתיקה ורפואה משלימה. *הרפואה*, 154(3), 192-195.
שדמי, א., בן-שושן, א., דרך-זהבי, ע., זק"ש, ד., ורועה, ד. (2015). *פרקטיקה מבוססת ראיות במדעי הבריאות והרווחה: תיאוריה ומעשה*. פרדס הוצאה לאור.

מודול III אבטחת ושיפור איכות:

טל, א. (2018). אקרדיטציה בבית חולים – עת למחשבה נוספת? *הרפואה*, 157(6), 367-369.
טל, א., ורסין, מ. (2018). הערכת השפעות תהליך האקרדיטציה בהיבט של הישגים, תועלות וחסמים - השוואת נקודת המבט של מנהלים ועובדי בית חולים. *הרפואה*, 157(5), 287-291.
וויינשטיין, א., כהן, א.ד., קומנשטר, ד.ש., לימוני, י., חזנוב, א., מישורי דרעי, מ., ביטרמן, ח., קדוש, ש., ודודסון, א. (2016). קהילה, בית חולים ומה שביניהם- מדדי איכות לרצף הטיפול. *הרפואה*, 155(5), 296-298.

מודול IV טעויות:

ניב, י. (2018). השפעת תביעות בנושאי שלנוות רפואית על תקלות בטיפול ועל בטיחות המטופל. *הרפואה*, 157(4), 249-251.

Bates, D. W., & Singh, H. (2018). Two decades since to err is human: an assessment of progress and emerging priorities in patient safety. *Health Affairs*, 37(11), 1736-1743.

Pronovost, P. J., Cleeman, J. I., Wright, D., & Srinivasan, A. (2016). Fifteen years after To Err is Human: a success story to learn from. *BMJ Quality and Safety*, 25(6), 396-399.

מודול V אירועים חריגים ויטרוגנים:

- משרד הבריאות. (2006) נוהל הטיפול באירוע חריג בשירותי בריאות הציבור. http://www.health.gov.il/hozer/bz07_2006.pdf
- עורי, א., ושקד, ה. (2004). נקמתו ומותו של איבן איליץ': על היאטרוגנזיס מנקודת ראות רפואית שקומית. *הרפואה*, 143(ד), 300-302.

מודול VI טיפול סיעודי חסר:

- Kalisch, B. J., & Xie, B. (2014). Errors of omission missed nursing care. *Western Journal of Nursing Research*, 38(7), 875-890. doi: 10.1177/0193945914531859
- Jones, T. L., Hamilton, P., & Murry, N. (2015). Unfinished nursing care, missed care, and implicitly rationed care: State of the science review. *International journal of nursing studies*, 52(6), 1121-1137.

מודול VII אי שיויון בבריאות:

בליצר, ר., ושמדמי, א. (2011). רפורמת הבריאות של הנשיא אובמה- מורה נבוכים. *הרפואה*, 150(8), 630-634.

משרד הבריאות. (2019). אי-שוויון בבריאות וההתמודדות עמו 2018.

<http://www.health.gov.il/publicationsfiles/inequality-2018.pdf>

דיין, נ., ובידרמן, א. (2014). כשירות תרבותית בשירותי בריאות: חקיקה ומדיניות בארה"ב, אוסטרליה, אנגליה וישראל- מבט משווה. *קידום בריאות בישראל*, 5, 35-43.

Arcaya, M. C., Arcaya, A. L., & Subramanian, S. V. (2015). Inequalities in health: definitions, concepts, and theories. *Global Health Action*, 8.

מודול VIII שביעות רצון:

הוכהויזר, מ., חשב, ח., באבא, נ., וחורי, ע. (2018). אקרדיטציה בבית חולים: עמדותיהם ושביעות רצונם של אנשי הצוות מהתהליך. *הרפואה*, 157(6), 383-387.

משרד הבריאות. (2015). סקר חווית המטופל מחלקות אשפוז בבתי חולים כלליים ממצאי הסקר הראשון פברואר 2015 אגף השירות מינהל איכות, בטיחות ושירות.

http://www.health.gov.il/PublicationsFiles/Patient_experience2015.pdf

Boamah, S. A., Read, E. A., & Spence Laschinger, H. K. (2017). Factors influencing new graduate nurse burnout development, job satisfaction and patient care quality: a time-lagged study. *Journal of Advanced Nursing*, 73(5), 1182-1195.